

Modern Üzleti Tudományok Főiskolája – Székelyudvarhelyi Képzési Központ
- esettanulmány -

Bevezető gondolatok

Bármely intézmény életében szimbolikus jelentése és egyben jelentősége van az első diplomaátadó ünnepségnek. Nem csupán azért, mert ez mérföldkövet jelent jó néhány fiatal végzős életében, hanem azért is, mert a jelenlevők, az elhangzó beszédek véleményalakító hatásúak, annál is inkább, hogy fellibbentik a leplet egy “rejtélyről”, amelybe addig betekintést csak a közvetlenül érintettek nyertek és nyerhettek, bár a kíváncsiság, kérdések, olykor kételyek sok emberben felmerültek az intézménnyel, működésével kapcsolatosan.

Különösen érvényes ez egy olyan kisvárosban, ahol nincs hagyománya a felsőfokú képzésnek, bár az erre irányuló törekvések egyre erőteljesebbek, ahol az anyaországi levelezői tagozatok próbálkozásai nem egyszer eredményteleneknek bizonyultak, ahol az új főiskolát azonosítják a város polgármesterével és az ő személyes ambíciójának tekintik.

Milyen is lehet ez az intézmény? Részleges válaszokat kaphatunk az elhangzó szónoklatokból...

Az ünnepségen beszédet mondott a helyi igazgatón és a főigazgatón kívül a két polgármester, a tatabányai és a székelyudvarhelyi. Mindketten többnyire az intézmény keletkezéstörténetét taglalták, amelyek alapján nyilvánvalóvá vált, hogy büszkén felvállalják, hogy az intézmény létrejötté személyes jó kapcsolatoknak köszönhető és az ötlet valóban a helyi polgármester fejében született meg. Hangsúlyozva az események megvalósulásának történetiségét, minduntalan arra történt utalás, hogy bátorság kellett ahhoz, hogy a főiskola elinduljon. Kidomborodott az együttműködés fontossága, illetve az erre való készség mindkét oldalról. Felvillantak azonban olyan kérdések is, amelyek a főiskola jövőjével kapcsolatos aggodalmakat hangsúlyozták, mint pl. integrálódni a Sapientia – EMTE-vel, vagy önállóan megmaradni, stb.

A beszédek arra is fényt derítettek, hogy a helyieken kívül, akik közvetlenül érintettek voltak a főiskola létrehozásában és működtetésében, milyen szerep hárult az anyaintézményre, a tatabányai MÜTF-re, valamint a magyar államra, amely két közalapítványon keresztül mélyen a zsebébe nyúlva biztosította az oktatási feltételeket.

Szép, felemelő ünnepség volt. Mint általában lenni szoktak a diplomaátadások. Gratulációk, könnyes nevetés, virágok, oklevelek. És ezekkel egyidejűleg, még sok – sok megfogalmazható, és alaposabb vizsgálódást igénylő kérdés: működhet-e eredményesen egy oktatási intézmény a politikai villongások kereszttüzeiben? Milyen minőséget képes az intézmény biztosítani? Lesz-e folyamatosan anyagi fedezet az intézmény működtetésére? Stb.

Az esettanulmányban ezeknek a kérdéseknek a megválaszolására, és ezáltal, az intézmény minél teljesebb bemutatására törekedtem. A középpontban szereplők, események, valamint ezek megértését szolgáló adatok állnak. Sok felvetett probléma mögött, mellett megfogalmazható, hogy miért van ez így. Egy részükre a leírt “sztorik”, történetek adnak választ. Mások esetében a megoldást is nyújtó válsz megfogalmazása még várat magára.

Nézzük hát a történéseket, eseményeket, szereplőket, tényeket...

1. Az intézmény helye és jellege

A Modern Üzleti Tudományok Főiskolája (MÜTF) Erdély első olyan kihelyezett felsőfokú intézménye, ahol magyar nyelven, nappali tagozaton gazdasági képzés folyik. Az intézmény nagyon fiatal, hiszen 1998-ban indult a tatabányai Modern Üzleti Tudományok Főiskolája és a székelyudvarhelyi Polgármesteri Hivatal együttműködése eredményeképpen. A Főiskola működési hátterét a Székelyudvarhelyért Alapítvány (rövid bemutatását lásd az 1. számú mellékletben) biztosítja, tehát az intézmény jogi személyként az említett alapítványon keresztül létezik. Ennélfogva tehát, magán felsőoktatási intézményként kezelendő, a román oktatási rendszerrel nincs kapcsolata. Nem is lehet, mert nem akkreditált a román oktatási törvény értelmében, hanem a magyarországi minőségbiztosítási kritériumoknak felel meg, minthogy az említett tatabányai intézmény kihelyezett tagozataként működik. Ez azt jelenti, hogy az intézményt elvégző hallgató olyan oklevelet szerez, amely a tatabányai főiskola bélyegzőjét viseli, hazai viszonyok között az oklevelet úgy kell honosítani, mintha effektív Magyarországon végzett volna a hallgató.

A székelyudvarhelyi képzés indításakor egyetlen cél az volt, hogy Székelyföldön meghonosodjon a magyar nyelvű, minőségi felsőfokú gazdasági képzés. Sajnos a romániai politikai helyzet ezt csak magánegyetemi rendszer formájában teszi lehetővé, ezért lett a Modern Üzleti Tudományok Főiskolája is önfenntartó, azaz a működés költségeit tandíjból fedező intézmény.

A kezdetek...

Indulásakor a főiskola a Bányai János Szakközépiskola emeletén kapott helyett és működött három éven keresztül. Ez a bérelt infrastruktúra nem adta meg a kellő rangot, és nem hívta fel a figyelmet kellő mértékben az intézményre. Az évfolyamok számának gyarapodásával egyidejűleg azonban igen szűkösnek, majd elégtelennek bizonyult. Ezért az intézmény megvásárolt pályázati pénzekből (az Illyés Alapítvány és az Apáczai Közalapítvány, valamint a helyi magánvállalkozók támogatásával - ami a költségeknek kb. 7%-át fedezte -) a város központjában egy félkész épületet, ezt fejezi be és alakítja át oktatási intézménnyé.

Jelenleg az intézmény 1000 négyzetméteren, négyszintes épületben működik, amelyben összesen hét tanterem áll a hallgatók rendelkezésére (4 szemináriumi terem – 25 férőhelyes, 2 kiselőadó terem – 49 férőhelyes, és 1 nagyelőadó terem – 96 személyes), valamint egy 22 fő fogadására alkalmas informatikai laboratórium.

Az új épület egyértelműen a város polgármesterének és egyéni kapcsolatainak köszönhető. Úgy is fogalmazhatunk, hogy személyes ambíciója volt az, hogy Székelyudvarhelyen is legyen felsőoktatási intézmény, és a magyar kormánykörökkel való jó kapcsolata által meg tudta szerezni az ehhez szükséges megfelelő pénzalapot is.

Az intézmény egy olyan modellt nyújtott, amely biztosítéka volt annak, hogy Erdélyben önálló magyar nyelvű felsőoktatás szervezhető, mert életképes. Tehát a MÜTF bebizonyította, hogy a magyarországi “tudást” Erdélybe hozni érdemes, eredményes, és egy igen jó alternatíva, mivel így nem a magyar fiatalok Magyarországon való tanulása támogatódik, hanem itthon próbálják az ottani tanulás legmegfelelőbb feltételeit megteremteni.

A főiskola alapítását kvalitatív igényfelmérés előzte meg, az ötlet megszületését követően. Az ötletet és egyben modellt a főiskola szervezésére a tatabányai főiskola adta, amely egy bányaváros felemelkedését próbálta azzal megvalósítani, hogy megfelelő szakértelemmel rendelkező munkaerőt biztosít a multinacionális cégeknek, így a befektetőket oda tudja vonzani. Ez egyértelműen pozitív hatásokkal bír a város egészére nézve, hiszen megfelelő munkahelyeket és foglalkoztatottságot biztosít. A polgármester ezt a modellt próbálta átültetni Székelyudvarhelyre is.

A főiskola saját kollégiummal nem rendelkezik. Mégis, mivel a hallgatók jelentős hányada (34,9%) nem székelyudvarhelyi (lásd Hallgatók fejezetet) az intézet kollégiumi szobákat bérel az Eötvös József Szakközépiskolától, így a hallgatók rendelkezésére tud bocsátani 12 kétágyas szobát. Tekintettel arra, hogy kihelyezett központként működik,

sokszor fogad vendégtanárokat Tatabányáról és Budapestről. A betanító tanárok sem mind székelyudvarhelyiek (kb. 100 km-es körzetből valók). Mindezeket a tényeket szem előtt tartva ítélte fontosnak az intézmény vezetősége, hogy infrastruktúráját olyan épülettel bővítse, amely egyidőben oldaná meg a két problémát, hallgatók elszállásolását és a vendégtanárok fogadását.

Elhelyezve ezt az intézményt a felsőfokú intézmények sorában, a kontinentális modellnek megfelelően **regionális főiskolának** tekinthető. Amennyiben az alternatív modellek közé soroljuk, **privát intézmény** jellegét ölti

Az intézmény keletkezésének története

Ismerve a település jellegét, etnikai összetételét, középiskoláinak számát természetesen adódott a felsőoktatási expanzió “korszakában” az a gondolat és igény, hogy Székelyudvarhelyen is legyen felsőfokú képzést nyújtó intézmény. Minthogy azonban a városban ennek hagyománya nem volt, a rendszerváltás után a kezdeti próbálkozások magyarországi főiskolák kihelyezett távoktatási tagozataiként működő képzések formájában jelentek meg. Ilyen volt például a békéscsabai tanítóképzés, vagy az egri főiskola különböző szakosodási lehetőségei, a Gábor Dénes főiskola.

A MÜTF alapításának gondolata 1997-ben született egy magyarországi tapasztalatcserén és munkabeszélgetésen, amelyet a HTMH szervezett. Erre a rendezvényre volt hivatalos Kolombán Gábor, akkor Hargita megye Tanácsának Elnöke, és Székelyudvarhely polgármestere is. Ezen a megbeszélésen sikeres magyarországi polgármesterek voltak az előadók és vitaindítók. A tatabányai polgármester, Bencsik János is előadást tartott a megjelölt témakörben, felvázolva az általa képviselt egykori bányaváros fejlődéstörténetét, rámutatva arra, hogy e fejlődésben milyen szerepet töltött be a MÜTF. Rávilágított arra is, hogy a város sikerének igen fontos eleme a főiskola, mint felsőfokú szakképzést nyújtó intézmény.

Székelyudvarhely polgármesterének, Szász Jenőnek igen felkeltette érdeklődését ez a bemutatás és már szünetben megkezdődtek a tárgyalások egy hasonló jellegű székelyföldi intézmény alapítása gondolata mentén. Ez tehát az a pillanat, amikor a főiskola alapításának gondolata csírájában megjelenik. Valójában a város vezetősége már régebb kereste a lehetőséget, hogy Székelyudvarhelyen meghonosodjon a felsőfokú képzés, és most elérkezettnek látszott az alkalom.

Tatabánya polgármestere Szász Jenőt bemutatta az ottani főiskola vezetőségének és megkezdődtek a szervezési munkálatok. Az események nagyon gyorsan zajlottak. Az első helybeli megbeszéléseken megfogalmazódott, hogy valakinek, valamely alapítványnak fel kell vállalnia a főiskola beindítását. Akkor erre a legalkalmasabbnak a Civitas Alapítvány bizonyult, amely Erdély egészére kiterjedően önkormányzati kérdésekkel és a civil szférával foglalkozik, ugyanakkor célja a helyi közösségek fejlesztése. A főiskola alapításának gondolatát felkarolja ez az alapítvány, szerzett egy épületet és adott egy menedzsmentre alkalmas csapatot. A főiskola "épületét" kezdetben a Bányai János Szakközépiskola egyik emelete, korábban szintén az alapítvány által működtetett roma gyerekek számára létrehozott osztályok jelentették. Egyértelmű, hogy ez teljes felújítást igényelt, hiszen nagyon ellentmondásos lett volna a modern és minőségi gazdasági képzés nyújtásának meghirdetése egy rossz állapotban levő épületben. Az épületszárny feljavításának költségeit csak részben állta a Civitas Alapítvány. A jelentkezéskor befizetett hallgatói hozzájárulások fedezték a költségek egy részét, de segítettek a tatabányaiak is. Bár az idő viszonylagos rövideje miatt, ami eltelt a főiskola alapításának tárgyalásai és a tanév kezdete között úgy tűnt, hogy a felújítási munkálatok sem lesznek kész idejében, az utolsó napokban lázas munka valósult meg, mindenki, aki érintettnek érezte magát dolgozott, leendő tanárok és igazgató egyaránt.

A hallgatók toborzása médiában történő hirdetések által valósult meg. Megjegyzendő azonban, hogy ezek a hirdetések nem csak helyileg zajlottak, hanem az országos és megyei napilapok által is, tehát nem csupán helybeli jelentkezőkre számítottak. A szervezésben kulcsfontosságot játszó Orbán Árpád, a Civitas Alapítvány helyi vezetőjének elmondása szerint, azért volt viszonylag nehéz a hallgatók és a tanárok toborzása, mivel a kihelyezett tagozatok nehézkes működése és a korábbi negatív tapasztalatok, a viszonylag alacsony minőség biztosítása miatt nagyfokú bizalomvesztés volt megtapasztalható.

A tanárok toborzásában különösen fontosak voltak a személyes kapcsolatok, bár a felvétel pályázati alapon történt. Önéletrajz benyújtása és egy közös, tatabányai szakemberekből is álló bizottság általi interjú képezte az elbírálás alapját. Lényeges kiemelni, hogy már a kezdet kezdetén is a minőségre való odafigyelés igen hangsúlyos volt, így olyan tanári kart próbáltak összeállítani, amely többnyire sikeres vállalkozókat és szakembereket tömörített.

Igen lényeges kérdés volt azt eldönteni, hogy milyen *szervezési forma* honosodjon meg. Az akkori megyei tanácselnök javaslatára a kihelyezett központ gondolata mellett döntöttek, mely Romániában nem akkreditálható nappali tagozatos képzést jelent. Az interjúból kiderül, hogy az ötletet a Csíkszeredában már működő gödöllői főiskola kihelyezett központjaként tevékenykedő Pro Agriculturae Hargita pozitív tapasztalatai adták. A

módosítás az, hogy a MÜTF nem távoktatásként, hanem nappali tagozatként működne. A képzési forma melletti döntést több érv is alátámasztja: egyrészt más szintű és más minőségű képzést lehet megvalósítani nappali tagozaton, de egyben az is bebizonyosodik, hogy a kihelyezett központok nem csupán távoktatásos formában életképesek; másrészt viszont a nappali tagozatos képzés lehetőséget ad egy megfelelő tanári gárda kinevelődésére, megfelelő szakmai irányítás és támogatás mellett, amelyet az anyaintézmény biztosít.

A személyes kapcsolatok és a politikai háttér voltak döntőek az intézmény létrejöttében. Egy ilyen jellegű határokon is átívelő, más emberek életét meghatározó “vállalkozás” sikeres kivitelezéséhez jó kapcsolatok és nagyfokú bizalom szükséges.

Az ötlet megszületése után a kvantitatív igényszint felmérés, piackutatás azért maradt el, mert itt nem egy már működő intézményről volt szó, amelyről már jól kialakult képzetek léteznek, hanem egy teljesen új képzési formát jelent a városban. Szét kell tehát választani a főiskola megjelenése előtti és utáni periódusokat. A működés előtti felmérések semmiképpen nem lettek volna relevánsak, hiszen bizonyára a kérdezettek többsége igennel válaszolt volna, már csak attól a gondolattól lelkesedve, hogy egy ilyen kisvárosban felsőoktatási intézmény működjön. A már működő intézmény esetén a piackutatás ténylegesen releváns és érdemleges adatokat szolgáltathat. A főiskola alapítása erőteljes innovációként jelent meg és valójában maga az innováció teremtette meg a piacot, azaz a főiskola megszülte a főiskolára vágyókat (“a lehetőség életre keltette az igényt” - interjúalany). Az azonban világosan látszott, hogy Székelyudvarhely lakosságához képest nagyszámú kis és közepes vállalkozással rendelkezik, ami egyértelműen igazolta, hogy a gazdasági képzésnek van létjogosultsága a régióban. Az főiskola beindításakor közel 1500 kis és középvállalkozás létezett a városban és környékén, ami jelzi, hogy a régió gazdasági élete igényli a megfelelő szakembereket.

A politika szerepe és hatása az intézmény keletkezésére és működésére

A főiskola létrejöttében mindvégig meghatározó szerepe volt a politikának, és ez a szerep az intézmény működésére is hatással van. Az intézmény keletkezésének, alakulásának szakaszában a politikai tényezők serkentő szerepe egyértelmű, hiszen gyorsan mozgósítani tudta a szükséges forrásokat. Ahogy azonban az oktatás beindul a politika nyugös és zavaró lehet, amennyiben nem tud kivonulni, vagy háttérbe szorulni az intézmény életében.

A székelyudvarhelyi MÜTF életét elsősorban a magyarországi politikai változások befolyásolták. Az 1998-as választások a HTMH megbízott elnökének cseréjét is jelentette. A FIDESZ kormányra kerülése után a főiskola ügyét politikai vonalon Szász Jenő polgármester

vitte tovább, aki igen jó kapcsolatot alakított ki a magyar kormánnyal és így meg tudta teremteni a szükséges anyagi (és természetesen erkölcsi) támogatást is, amely a főiskola megfelelő infrastruktúrájának kiépítéséhez volt szükséges.

Hangsúlyozni kell, hogy az infrastruktúra biztosítására való odafigyelés fontos, de önmagában nem képes biztosítani a képzés megfelelő minőségét, amennyiben a tartalmi, működésbeli elemekre is nem fordítódik ugyanolyan figyelem.

Politikailag tehát megteremtődtek az intézmény működési keretei, azaz létrejött és beindult a főiskola. Az interjúalanyok azt hangsúlyozták, hogy ezek után maga a működés igényel nagyobb odafigyelést, hogy létrejöhessenek azok a minőségbiztosítási paraméterek, amelyek a hatékony képzés zálogai.

Az azonban, hogy a főiskola működésében jelentős szerepe van a politikumnak, vitathatatlan. A megkérdezett oktatóknak fele azon a véleményen van, hogy a főiskola jövője a politikai konjunktúra alakulásától függ. A politika hatását több irányból is vizsgálhatjuk: magyarországi politikai változások, hazai (országos és helyi) politikai változások felől egyaránt.

A Sapia - EMTE csíkszeredai karának beindításával felmerült az a gondolat, hogy a MÜTF legyen ezen intézmény közgazdasági fakultása. Politikai szinten, elvileg meg is született a döntés, a gyakorlatba ültetés azonban, az újabb magyarországi változások (2002-es választások és kormányváltás) miatt elmaradt. Az integráció gondolatának megvalósítása a költségek megnövekedése és a pénzforrások elapadásának és szűkösségének félelme miatt maradt el.

Egyértelműen kitűnik a MÜTF példája által az erdélyi lobbizó társadalmi gyakorlat: oly módon felépülni, olyan emberekből álló csapatot összeállítani, akik egyrészt jól tudnak együttműködni, másrészt bármilyen magyarországi politikai konjunktúrában tudjanak érvényesülni.

A román politika várakozó pozícióra helyezkedik. Mivel a MÜTF kihelyezett központként működik, a román jogrendszer ezt nem látja, hiszen számára egy alapítvány felnőttoktatási programját jelenti. Úgy is fogalmazhatunk, hogy a MÜTF-öt nem látják főiskolaként, tehát nem is létezik.

A román politikai erőviszonyok között hatást gyakorolni az intézményre az RMDSZ által lehet, hiszen a politikai erőviszonyok meghatározzák a külföldi pénzek áramlását. Meg kell találni azt az utat, ahogyan az RMDSZ-en belül a MÜTF-nek politikai támogatást lehet szerezni. Ilyen vonatkozásban fontos szerepet gyakorol a főiskola életében a helyi politika is.

Jelen pillanatban természetesen a város vezetése részéről maximális a támogatás, azonban az RMDSZ, nem támogatja a főiskola gondolatát.

Az intézmény romániai akkreditálásának kérdése egyelőre nem merült fel. Ennek megvalósítása azon túlmenően, hogy mindehhez az előírásoknak megfelelő humán erőforrásokkal nem rendelkezik az intézmény, az is az akadály, hogy Romániában főiskolát önálló intézményként nem lehet akkreditálni. Az akkreditálás keretében a hangsúly a diploma honosítására tevődik, ami már folyamatban is van.

Összefoglalva a politikai hatásokat megállapítható, hogy befolyásolják az intézmény fenntarthatóságát. Lévé, hogy egy politika által meghatározott intézményről van szó, inkább az intézmény létrehozására fektetődött a hangsúly, és csak kisebb mértékben a működésére. Ezért a kezdeti szakasz után most a minőségi munkán van a fő hangsúly.

Az intézmény működését nagymértékben befolyásolják *a választások* is. Mint általában a politikailag létrehozott és meghatározott intézmények esetében a választások által destabilizált finanszírozási rendszer, a különböző hivatalokban történő személycserék, az új hatalom finanszírozási stratégiájának kialakulása, amely olykor (szinte) egy évig is elhúzódhat, krízis állapotát idézi vagy idézheti elő.

Mivel egy határokon átvéelő intézményről van szó, amely magyarországi törvények alapján Romániában működik, a romániai (főleg helyhatósági) választások szintén destabilizáló erőként hathatnak. Azt azonban, hogy a romániai választások eredményei, milyen módon és irányban befolyásolhatják a főiskolát, azt csak még feltételezni lehet.

Minden választás tehát (romániai és magyarországi egyaránt) fordulópont, mérföldkő lehet az intézmény életében.

Érzékeltetni kívánom, hogy milyen politikai erők keresztüzében működik a főiskola, és ezek milyen hatást gyakorolnak működésére. Az interjúkból az derül ki, hogy ilyen körülmények között a fennmaradást a minőségi képzés biztosíthatja. Ily módon olyan intézmény iránti igény tud kialakulni, amely gyakorlatilag képes fenntartani a főiskolát.

Jövőkép

A jelenlegi nehéz helyzet ellenére az érintettek pozitív jövőképről számolnak be. A krízis ugyan eltarthat 1-1,5 évig, de ez talán arra jó, hogy a menedzserek más forrásokat is keressenek, ne csupán kormányközeli pénzekben gondolkodjanak. Szükségesnek látszik

például a magánkapcsolatokat aktiválni a főiskola körül, magánembereket és vállalkozókat is bevonni a finanszírozásba.

Jelen pillanatban egy olyan költségvetési struktúra látszik optimálisnak, amelyben a források a következőképpen oszlanak meg:

- 30-40% a költségvetési struktúrából (közpénzek)
- 40% tandíjak
- 20% magánforrások valamint az intézményi szolgáltatásokból nyert bevételek (pl. ECDL vizsgák, nyelvvizsgák)

Ily módon lehetővé válik a tartalékok olyanszerű felhasználása, hogy a főiskola ne egyik napról a másikra éljen, működésében fuldokoljon, azt érezze, hogy a politika elsősorban létrehozásában és nem működtetésében volt érdekelt.

Amennyiben azonban a költségvetési struktúrából nem kap támogatást működéséhez a főiskola, kénytelen lesz a következő forráseloszlásból gazdálkodni:

- 60% tandíjak
- 5 % magánforrások
- 35% intézményi szolgáltatások

A minőség biztosításában igen lényeges problémaként jelentkezik a know-how transzfer a tatabányai főiskoláról az udvarhelyi központba. Amennyiben az anyaintézmény ragaszkodik ahhoz, hogy a tartalom (amely valóban minőségi és versenyképes) transzferje megfelelő legyen, és ne menjen tönkre, akkor az átadási rendszert is fejlesztenie kell. Még nincs kidolgozva a know-how transzfer módszertana, mostanig inkább baráti alapon működött és a lelkesedés nagymértékben segítette. Vannak ugyan félévente továbbképzési alkalmak, *train the trainer programok*, amelyekbe rendszeresen bevonták a kihelyezett központba betanító tanárokat, de mindennek bővítése és elmélyítése, a transzfer módszerének kidolgozása és ennek gyakorlati alkalmazása is szükségesnek látszik.

Az intézmény vezetőivel készített interjúk arról tanúskodnak, hogy a főiskola felül tud kerekedni a politikum állandóan változó hatásain és minőségi képzést nyújtva tud meghonosodni. Az esettanulmány készítése folyamán érdekes volt nyomon követni, ahogyan megszilárdul főiskola jövőjébe vetett hit. Az a hír, hogy a Sapientia csíkszeredai kara is indít nappali, ráadásul részben térítésmentesen (a tandíjas helyek esetében is jóval alacsonyabb a hallgatói hozzájárulás) közigazdászképzést igen elbizonytalanította az érintetteket, mint azt az előző alfejezetben is olvashattuk. Látva azonban, hogy a MÜTF-ön annyian jelentkeztek, mint a csíkszeredai karon biztosan fejtették ki a vezetők abbéli véleményüket, hogy a főiskola életképes és van jövője.

Mindezzel egybecsengő az oktatók véleménye is, akik mindannyian életképesnek látják az intézményt. A megkérdezettek 36%-a válaszolta, hogy biztos, hogy életképes az intézmény, a többiek ezt a politikai konjunktúra alakulásától és a végzős hallgatók helytállásától teszik függővé.

Viszonyai

Kapcsolatrendszerét tekintve a főiskolának legszorosabb az együttműködése a tatabányai anyaintézménnyel van. A tantárgyfelelősök az ottani főiskola tanárai, a Székelyudvarhelyen működő pedagógusok óraadói minőségben vannak jelen. Ez azt jelenti tehát, hogy a főiskolán végzett pedagógiai munka a tatabányai intézmény közvetlen hatásköre és ellenőrzése alatt áll. Magát a tantervi hálót, a tananyagot is a magyarországi hasonló intézmény biztosítja, és adja meg a működés "know-how"-ját, a székelyudvarhelyi intézmény a kivitelezést vállalja magára, úgy, hogy a minőségi mutatókra maximálisan odafigyel.

A kérdőívek alapján arra következtethetünk, hogy az anyaintézménnyel való kapcsolat optimális (36%). A függést általában **az oktatók** nem ítélik meg nyomasztóként, sőt, hasznosnak tekintik és igénylik a segítséget. Azok a területek, amelyeken a nagyobb segítségre lenne szükségük a következők: oktatási segédletek beszerzése, a tananyag előkészítése és módszertani felkészülés. Nagyobb szabadságot az oktatók az oktatási feladatok megoldásában, a tananyag előkészítésében és az adminisztráció területén igényelnének, bár a megkérdezettek 45%-a nem érzi nagyobb szabadság szükségét.

A hallgatók véleménye is ugyanezt az arányt tükrözi. Legtöbben örülnek a függésnek és jóval inkább előnyeit, mintsem hátrányait látják.

A hallgatói vélemények a következőképpen tükrözik a tatabányai intézményhez való tartozást:

Minden szempontból előnyös	Részben előnyös	Nincs sem előnye, sem hátránya	Bizonyos szempontokból hátrányos	Hátrányos
31%	53%	8%	8%	0%

Az előnyöket a következőképpen határozzák meg a hallgatók: a tatabányai intézethez való tartozás újszerű szemléletet kölcsönöz az oktatásnak (61%), ezáltal korszerű tananyag biztosítódik (57%), de olyan válaszokkal is találkozunk, hogy egy jó hírnevű intézethez való

tartozás szavatolni tudja a képzés minőségét, vagy ezáltal lehetővé válik a magyarországi érvényesülés. A hátrányok között a következőket jelölik meg a hallgatók (megjegyzendő, hogy sokan semmit nem jelölnek meg): megjelennek a hazai oktatási rendszertől idegen elemek (33%), nehézkes az adminisztráció (20%), hátrányos megkülönböztetésben van részük az anyaországi hallgatókkal szemben (6%).

A vezetőség a függést a biztonság tudatával és a minőség garanciájával hozza összefüggésbe. A függésen belüli szabadságot és önállóságot megfelelőnek látják. Az egyetlen nehézséget a közös vizsgáztatások időpontjának egyeztetése jelenti.

A romániai felsőoktatási intézményekkel semmilyen kapcsolatot nem alakít ki a főiskola, hiszen a működési rendszer teljesen párhuzamos a romániai oktatási intézményekével. A MŰTF-ön minden a magyarországi rendszernek megfelelően szerveződik és zajlik. A kapcsolatok inkább csak az intézményben dolgozó vagy bedolgozók személyes kapcsolatain keresztül alakulnak. Ez éppen azért lehetséges, mivel a pedagógusok bedolgozók, részben más felsőoktatási intézményben főállásúak, így természetesen alakul a kapcsolat. A nem intézményes kapcsolatok, pl. közös konferenciák szervezésében nyilvánulnak meg (pl. Székelyföld Konferencia a csíkszeredai Sapieniával együttműködve) ami jórészt a közös tanárok közvetítésével valósul meg.

Az intézményi kapcsolatok hiányára reflektálva az interjúkból az derült ki, hogy az intézmények közötti kapcsolatok szűkösége illetve hiánya általában jellemző a székelyföldi intézményekre, amely elsősorban abból adódik, hogy ezek mérete nincs összhangban a piac felvevő erejével.

A különböző cégekkel sincs intézményes kapcsolat. Vannak azonban olyan nagyobb vállalkozások, amelyek egyes hallgatók tandíjait fizetik, de mindez szintén egyéni kapcsolati alapon épül ki.

Léggör

Nem tipikus felsőoktatási intézményre jellemző akadémikus viszonyulásmóddal találkozhatunk. A vezetőség minden diákkal tegeződő viszonyban van, és a tanárok egy része is így próbál közvetlenebb viszonyt kialakítani a hallgatókkal. Nem fektetődik túlzottan nagy hangsúly a hierarchikus viszonyokra, a hallgató akkor mehet tanárához vagy az igazgatókhoz, amikor a problémája van, még akkor is, ha ez éppen nem a fogadóóra idejére esik. A tanulmányi igazgató szerint ez a közvetlenség semmiképpen nem megy a tanulással szembeni elvárások szintjének rovására. A minőségnek az is garanciája, hogy a felvételt nyertek kb.

50%-a végzi el a főiskolát, és legnagyobb hányaduk tanulmányi okokból kényszerül az intézmény elhagyására.

Az oktatók véleménye szerint a főiskolát leginkább a derűs, tanulásnak kedvező, motiváló légkör jellemzi.(63,6%). Találkozunk azonban olyan véleményekkel is, hogy a légkör közömbös; derűs, de a tanulásnak nem kedvez, sőt volt, aki azt válaszolta, hogy nincs is egy igazi akadémiai légkör, bár az oktatási rendszer ezt lehetővé tenné.

A hallgatók nagyobb hányada is derűsnek, tanulásnak kedvezőként ítéli meg az intézmény légkörét (67%), 24%-uk pedig közömbösnek látja. Senki sem találja lehangolósnak vagy a tanulást megnehezítőnek az uralkodó légkört.

Versenyképesség

Nagyobb cégeknél végzett felmérések alapján felbecsülték, hogy évente 50 közgazdász alkalmazása tud megvalósulni Hargita megyében.

A 2002-2003-as tanévtől kezdődően megyénkben a Sapientia-EMTE is indít nappali tagozaton közgazdaságtan szakot, ami részben térítésmentes, amint azt egy előző fejezetben jeleztük. Ez természetesen negatívan hat a MÜTF-re, ahol teljes a tandíj-kötelezettség, hiszen az intézmény ezekből a tandíjából tartja fenn magát. A versenyben maradásért a székelyudvarhelyi intézmény a másoddiplomás képzés beindítását tervezi látogatás nélküli vagy távoktatásos tagozaton, és még 2003 őszén el kívánja kezdeni. Valószínűsíthető, hogy a másoddiplomás képzés irányába fog eltolódni a képzés jellege, és speciális közgazdasági területeken fog szakosítási lehetőséget kínálni mérnököknek, vagy szakosodás nélküli közgazdászoknak, elsősorban euromenedzser és marketing területeken, amelyből nagy hiány van a vidéken.

Ennek jövőjében bízni lehet, hiszen versenyképes a tananyag, állandó fejlesztési folyamatban van, ami a hasonló területen magyar nyelven képzést nyújtó intézményre nem jellemző. Így a tatabányai főiskoláról olyan multimédiás CD-ket vesznek át, amelyek a tananyag igen komplex feldolgozását teszik lehetővé egyéni, önálló tanulás formájában

Tantárgyak

A tantárgyakat, ezek tanulmányi időszak alatti eloszlását az anyaintézmény határozza meg. A tantárgystruktúra állandóan változik a piac elvárásainak megfelelően.

A helyi hozzájárulás a romániai aktualizálás: ami a jogrendszerhez, közigazgatáshoz kötött, azt adaptálják a helyi viszonyoknak megfelelően.

Többet a tatabányai képzéshez képest, hogy hangsúly fektetődik a tantárgyak sorában a román szaknyelv elsajátítására is, ami három félévre terjed ki.

Órarend

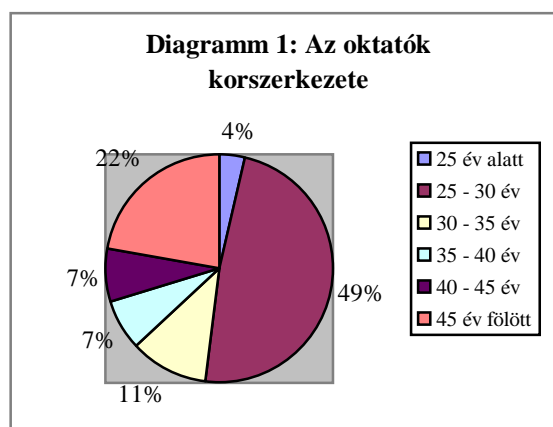
Nappali tagozatról lévén szó, az órarend ennek megfelelően készül, ami az óraszámokat illeti. Érdekes azonban megjegyezni, hogy az órák nagy része mégis délután zajlik, hiszen a hallgatók egy része munka mellett végzi a főiskolát, éppen abból adódóan, hogy költségtérítéses. (A tandíj 300 Euro félévente, ami romániai viszonylatban három hónapi átlagfizetésnek felel meg)

Megjegyzendő, hogy azok a hallgatók, akik nem munka mellett folytatják tanulmányaikat, nehezményezik is, hogy a tanítás mindig délután zajlik. A megoldást abban látnák, hogy délelőtt is és délután is nyújtsák ugyanazokat az órákat, és minden hallgató maga döntse el, hogy mikor megy órákra.

Oktatók

Az oktatói testület létszáma 35 fő. A legtöbben székelyudvarhelyiek (29 fő), de van csíkszeredai (4 fő), sepsiszentgyörgyi (1 fő) és segesvári oktató (1fő) is, ami azt jelenti, hogy kb. 100-120 km körzetből származnak. Nemi eloszlás szempontjából az oktatók 67 %-a férfi, 33% pedig nő.

Korszerkezet

Érzelhető a diagramm alapján, hogy igen fiatal oktatói gárdával rendelkezik az intézmény, hiszen az oktatók közel 50%-a 25-30 év közötti. Bizonyára ez is magyarázata annak, hogy a hallgatókkal való közeli életkor miatt igen bensőséges és közvetlen viszonyok alakulhatnak ki.

Főállású oktató mindössze 1 van, aki angol szakos. **Órakoetelezettsége** megegyezik a romániai oktatási rendszerben is érvényben levő órakoetelezettséggel, ami heti 18 óra. A többi oktató mind más munkahelyen van főállásban, és csupán betanít a főiskolára. A főiskola tervezi ugyan több főállású oktató alkalmazását, de ez gazdaságilag olyan terheket jelent az intézménynek, amely egyelőre nem tette lehetővé több főállású oktató alkalmazását. Ezen túlmenően a gyakorlatorientáltságot is könnyebben megvalósíthatónak ítélik amennyiben az oktatók is nap mint nap gyakorlati kérdésekkel találkoznak. A főállásuk nagyon különböző, csupán néhányan vannak, akik főállásban is oktatókként, tanárokként dolgoznak (5 fő), a többi oktató különböző vállalatnál dolgozik (általában vezető beosztásban). Mindenképpen olyan főállásokról van szó, ahonnan alapos betekintést nyernek az üzleti életbe, mintegy "belülről" szemlélve ezt a folyamatot. A megkérdezett oktatók nagy része arra a kérdésre, hogy szeretne-e a főiskola főállású oktatója lenni nemmel válaszolt, azzal indokolva, hogy ebben a formában hatékonyabban tud dolgozni, és a gyakorlatközelséget az oktatás folyamatában jobban tudja érvényesíteni. Egyébként a megkérdezettek 36%-a szeretne főállásban a főiskolán dolgozni, mert kellemes munkahely, 64%-uk pedig inkább külsőként betanítást vállal, a már említett okon kívül, mert más területen jobban ki tud szakmailag bontakozni, más a beállítódása, vagy, mert nem nyújt igazi szakmai elégtételt a tanítás.

Éppen ebből kifolyólag, hogy az oktatók többsége másodállásként vállalja a főiskolán a tanítási tevékenységet, a terheltségük eléggé nagy. Egy betanító oktató heti átlagórászama maximum 4 óra.

Valószínű ebben keresendő az oka annak is, hogy a főiskola oktatói közötti együttműködés eléggé szórványos és esetleges. Az oktatók 82%-a ítéli meg ritkának és esetlegesnek az együttműködést, és amennyiben ez meg is jelenik, inkább az adminisztratív tevékenységre terjed ki és csak elenyésző mértékben érinti a tananyag előkészítését, vagy a módszertani tapasztalatcserét.

Az **oktatók népszerűsége** és az intézményben uralkodó légkör között szoros meghatározottsági viszony van. Mivel általában nagyon jó hangulat uralkodik az intézményben, és igen bensőséges viszony alakul ki a hallgatók – oktatók – vezetőség között,

természetesen az oktatók népszerűségének fontos szempontja, hogy kellemes, emberközi kapcsolatokat tudjon kialakítani a hallgatókkal. A kérdőíves felmérésből az derül ki azonban, hogy önmagában a jó kapcsolat alakításának készségétől nem válik népszerűvé az oktató, amennyiben ezt nem egészíti ki a megfelelő szakmai felkészültség, a hatékony tanítási technikák alkalmazása.

A végzős hallgatókkal készített interjú arra világít rá, hogy amennyiben egy oktató nem bizonyult szakmailag megfelelően felkészültnek, vagy nem képviselte azt a gyakorlatorientáltságot, amely valójában a képzés sajátos arculatát meghatározza, megtörtént maguk a diákok is indítványozták megfelelőbb oktatók alkalmazását, annak ellenére, hogy a hallgatókkal kialakított viszonya az igen közvetlen volt. Az eltávolítás természetesen vezetőség döntése volt. Ez még egyszer alátámasztja azt a tényt, hogy a főiskolai élet minden szegmense a minőségbiztosítás paraméterének alárendelt. Az oktatói testület változása a négy év alatt valójában nem számottevő. Akik eltávoztak azoknak egy része objektív okok miatt hagyta el a főiskolát (pl. elköltözött), másokat eltanácsoltak mivel nem tartották meg rendszeresen óráikat, vagy nem képviselték azt a gyakorlatorientáltságot amire szükség lett volna.

Az **oktatók felvétele** pályázat útján történik a meghirdetett állásokra. A felvétel kritériuma a felsőfokú, legtöbb esetben közgazdasági végzettség. A benyújtott pályázatok elbírálása meghallgatás alapján történik, amelynek eredményeképpen a bizottság döntést hoz az állás betöltéséről. Az elbíráló bizottságban mindig az anyaintézmény képviselői (tatabányai főigazgató) is részt vesznek és minden esetben a főigazgatói a döntő szerep az alkalmazásban. Az oktatók **jövedelme** a főiskolán kb.1000 Ft / óra. Szak, régiség, beosztás nem módosít a fizetésen. Magyarázat erre szintén a gazdasági megfontolás, valamint, hogy minden oktatónak ugyanolyan jellegű munkát kell elvégeznie. Általában az oktatók elégedettek is a jövedelemmel, hiszen ez az összeg a romániai oktatási rendszerben elnyert bérekhez képest magas. Van azonban néhány oktató, aki úgy nyilatkozott, hogy egyáltalán nem kifizetődő számára ez a munka és inkább csak személyes ambícióból végzi, hiszen a főállásbeli órabérének kis töredékét jelenti ez az összeg. Érdekes kiemelni, hogy az az egyetlen oktató, aki főállású a főiskolán is kevésnek találja a keresetét, hiszen nem a román oktatási rendszer átlagbérehez viszonyítja, hanem hogy ugyanezért a munkáért mennyit fizetnek a magyarországi oktatóknak.

Továbbképzési lehetőségeiket tekintve az oktatók időszakosan Magyarországon ún. train-the-trainer program keretében kapnak segítséget és módszertani felkészítést anyaintézményi kollegáiktól. Az oktatók nagy része (73%) igen hasznosnak ítéli meg ezeket a továbbképzési

lehetőségeket, és úgy vélik, hogy elsősorban szemléletmódot nyújtanak, tartalmi szempontból előkészítik az oktatói tevékenységet, és módszertani szempontból segítik a tanítási tevékenységet. Bár ezt a kérdőívek nem tükrözik, a kitöltéskor gyakran sajnálkozva jegyezték meg az oktatók, hogy a kezdeti lelkesedés és rendszeresség ezekből a továbbképzési programokból kezdett kimaradozni, bár igény, mint láthattuk, lenne a megszervezésükre.

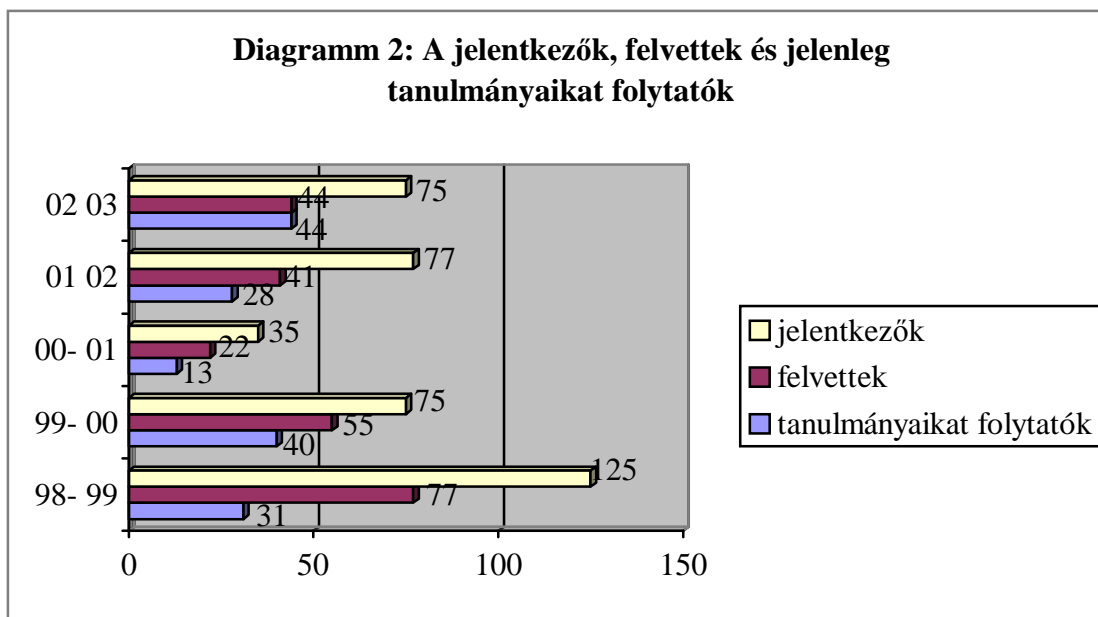
Hallgatók

A főiskolának jelenleg mintegy 130 hallgatója van, és az oktatás mind a 4 évfolyamon folyik.

Táblázat 1: A jelentkezők, felvett és a tanulmányaikat folytató hallgatók számának alakulása

<i>Tanév</i>	<i>Jelentkezők</i>	<i>Felvettek</i>	<i>Tanulmányaikat folytatók</i>
<i>1998-1999</i>	<i>125</i>	<i>77</i>	<i>31</i>
<i>1999-2000</i>	<i>75</i>	<i>55</i>	<i>40</i>
<i>2000-2001</i>	<i>35</i>	<i>22</i>	<i>13</i>
<i>2001-2002</i>	<i>77</i>	<i>41</i>	<i>28</i>
<i>2002-2003</i>	<i>75</i>	<i>44</i>	<i>44</i>

Mindez áttekinthetővé válik a diagramm alapján. Nyomon követhető, hogy mekkora a lemorzsolódás aránya, illetve milyen a hallgatói létszám dinamikája.

A hallgatók létszámának dinamikáját négy tényező befolyásolta jelentősebb mértékben a közelmúltban:

1. Az intézmény szigorú minőségbiztosítási rendszere, mely ugyanazt a képzési színvonalat követeli meg kihelyezett tagozataitól, mint az anyaintézménytől. Függetlenül a főiskolai képzés tandíjköteles voltától, érzékelhető a hallgatói létszám csökkenése. Ez elsősorban a tanulmányi elvárásoknak megfelelni nem tudó hallgatók távozása miatt következik be.
2. A II. évfolyam alacsony létszámának magyarázata, hogy az intézmény a közelmúltban és a jelenben is nagyon ki van téve helyi **politikai támadásoknak**. Ezek a támadások a 2000-es választási évben csúcsosodtak ki, melynek során az intézmény ellen indult lejáratási kampány következtében mindössze 27 személy jelentkezett felvételre. Ez a kampány elsősorban a polgármesterre irányult, és az intézményen csapódott le. Ebből a létszámból év végére mindössze 15 személy maradt, a többiek nem tudtak megfelelni a tanulmányi elvárásoknak.
3. A 2001/2002-es tanév jelentős pozitív fejleménye az, hogy az Apáczai Közalapítványnál benyújtott pályázati kérelmünket pozitívan bírálta el a Kuratórium, melynek következtében az I. évfolyam tandíjtámogatásban részesült. Ennek a támogatásnak köszönhetően az első évfolyamon a 77 jelentkező közül 44-en nyertek felvételt.

Táblázat 2: A hallgatók eloszlása állandó lakhelyük alapján

	I.	II.	III.	IV.	Össz.
<i>Barót</i>	1	0	1	0	2
<i>Bögöz</i>	0	0	1	0	1
<i>Csíkszentdomokos</i>	0	1	0	0	1
<i>Csíkszereda</i>	2	1	5	5	13
<i>Erdőszentgyörgy</i>	1	0	0	0	1
<i>Farkaslaka</i>	0	0	1	0	1
<i>Fenyéd</i>	1	0	0	0	1
<i>Gyergyószentmiklós</i>	1	1	0	0	2
<i>Keményfalva</i>	1	0	0	0	1
<i>Kobátfalva</i>	1	0	0	0	1
<i>Korond</i>	1	0	0	0	1
<i>Lövéte</i>	1	0	0	0	1
<i>Madéfalva</i>	0	0	0	2	2
<i>Marosvásárhely</i>	1	0	3	1	5
<i>Nyárádszereda</i>	0	0	1	0	1
<i>Pálfalva</i>	1	0	0	0	1
<i>Parajd</i>	0	1	0	0	1
<i>Sepsiszentgyörgy</i>	1	0	3	2	6
<i>Sófalva</i>	0	0	0	1	1
<i>Szatmárnémeti</i>	1	0	3	0	4
<i>Székelykakasd</i>	0	0	1	0	1
<i>Székelykeresztúr</i>	0	1	0	0	1
<i>Székelyudvarhely</i>	24	10	21	20	75
<i>Szováta</i>	0	0	1	0	1
<i>Zetelaka</i>	0	0	1	0	1
	38	15	42	31	126

Az fenti összefoglaló táblázat alapján látható, hogy az intézmény hallgatóinak 59,5%-a (75 személy) székelyudvarhelyi illetőségű, 7 személy lakik ingázási közelségben (a város

vonzáskörzetében található községekből), a fennmaradt 34,9% (44 hallgató) jelenleg az intézmény által bérelt kollégiumi épületben, vagy (meglehetősen drága) albérletben lakik.

Érdekes, hogy nagy a különbség az I, II. és a III., IV. és között, ami a minőséget illeti, a tanárok és a tanulmányi igazgató véleménye szerint is. A romániai oktatási reformok, az állandó változtatás és változás nagy bizonytalanságot szült, ami a hallgatói csoportokon is meglátszik.

Diákélet

A diákéletet, ennek jellegét nagymértékben meghatározza a hallgatók kis létszáma. Sajátosan kell kezelni a végző hallgatók életét, valamint a többi évfolyamot, több okból kifolyólag is. Egyrészt azért, mert úttörő évfolyam lévén sok mindent ők indítottak el, mintegy hagyományokat is teremtve ez által. Másrészt azért is, mivel ez az egyetlen olyan évfolyam ahol a felvett hallgatóknak mintegy fele fejezi be csupán a tanulmányokat. Az interjúalanyok vallomásai szerint a bajban, a vizsgákkor nagyon összekovácsolódott a társaság és egy jól és hatékony együttműködésre képes csoporttá alakultak. Természetesen a 33-as létszámon belül megfigyelhetőek voltak kisebb klikkek, de a csoport összeforrottsága jónak nevezhető.

Élénkebb volt a diákélet az első két évben, amikor sok közös kiránduláson, sáttortáborban vettek részt, közös szórakozási lehetőséget kerestek vagy szerveztek a maguk számára. Részt vettek a tatabányai diáknapokon, ami az anyaintézmény hallgatóival való kapcsolatok alakulásának lehetőségét is megteremtette. Mindez valamivel visszafogottabbá vált a III. évtől, hiszen ekkorra, már szinte mindenkinek volt munkahely, és egyéb elfoglaltságai valamint a tanulmányik annyira lekötötték, hogy kevesebb idő maradt a diákéletben való aktív részvételre.

HÖK – 2000-ben alakult meg a hallgatói önkormányzat. Alakulása igen érdekes, ugyanis csak részben nevezhető alulról szerveződőnek, illetve a hallgatók igényéből születettnek. Mivel tatabányán ez a diákszervezet jól működött, felmerült annak gondolata, hogy jó lenne helyben is létesíteni egy olyan szervezetet, amely a hallgatóság érdekeit képviseli. Ugyanakkor az is egyértelmű volt, hogy a tatabányaiak jó néven vennék, ha megalakulna Székelyudvarhelyen is a HÖK. A megalakult diákképviselő a befizetett tandíj 1%-val rendelkezik, ezt különböző rendezvények lebonyolítására használják fel. A hallgatók nem látják különösebb előnyét a szerveződésnek, aminek oka szerintük a kis hallgatói létszám. Ha valakinek problémája van,

akkor azt személyesen meg tudja beszélni az igazgatóval, nincs szükség arra, hogy ezt a HÖK-ön keresztül tegye. Szerepe lehet még a vizsgaidőpontok leszögezésében, bár ezt is inkább az évfolyamok csoportfelelőseivel egyeztette a tanulmányi igazgató, nem a diákönkormányzat tagjaival.

Az erős interperszonális kapcsolatok különös mértékben érvényesültek a kollégisták körében, de a kollégium egy olyan helyet jelentett, amely mindig jó lehetőséget nyújtott a találkozásokra.

Kapcsolatok a helybeli diáksággal: léteztek különböző próbálkozások a kapcsolatteremtésre (pl. meghívták a tanítóképzősöket a gólyabálra, stb.) de ezek nem mondhatóak sikeresnek. Ezt részben az intézmény sajátos státusza indokolja, hiszen az egyetlen olyan intézmény a városban, ahol csak felsőfokú képzés folyik, így a kapcsolatteremtés lehetőségei eléggé korlátozottak. Ennélfogva, nem rossz a viszony a helybeli diáksággal, inkább nem létező.

Képzés minősége: A hallgatók nagyon színvonalasnak ítélik és minősítik a képzést amiben részesültek, és vallják, hogy valóban azt a gyakorlatorientáltságot és naprakész tudást nyújtja, amelyre megfogalmazott céljai szintjén vállalkozik.

Ennek a minőségnek garanciája, hogy a vizsgákra legtöbb esetben a tatabányai tanárok utaztak le, hogy a minőséget az ottani szinten lehessen biztosítani.

A végzős hallgatók ellenben büszkén mesélik, hogy ők maguk is részben tettek azért, hogy a még kezdeti laza struktúra lehetőségeit kihasználva az olyan helybeli betanító tanárokat, akik nem bizonyultak szakmailag megfelelőnek, vagy nem tudtak erre a gyakorlatorientáltságra ráhangolódni, aláírásgyűjtéssel eltávolítsák, és így a minőségi képzést meghonosítsák.

A hallgatók tanulmányi eredményei évfolyamonként változnak, általában annak megfelelően, hogy milyen mértékű szelekciót lehetett megvalósítani. Megjegyzendő azonban, hogy a kisszámú jelentkező nem azt jelentette, hogy könnyebben lehetett jó vagy megfelelő tanulmányi eredményeket elérni (lásd a *Jelentkezés – lemorzsolódás* táblázatot.) Általában a hallgatók tanulmányi eredményei jóknak mondhatók.

Tatabányától való függés:

A tatabányai intézethez való tartozást egyértelműen pozitívan ítélik meg a hallgatók. A függés legnagyobb hozadékának tekintik a színvonalas, állandóan aktualizált tananyagot, és nyilván a teljes képzési struktúrát. Vallják, hogy romániai egyetemek nem nyújtják ezt a gyakorlatban hasznosítható tudásrendszert, amit itt a főiskolán kaptak. Amit negatívumként éltek meg, az inkább az adminisztrációt is érintő tevékenységek rendjén fogalmazódtak meg. Ilyen, pl. a vizsgaidőszakban a vizsgák túlszűfolttsága, amiatt, hogy a tanárok egy rövid időre utaztak

Székelyudvarhelyre, és ezalatt le kellett a vizsgákat tenni. A vizsgaidőpontokban a tatabányaiakhoz való alkalmazkodás inkább formai észrevétel, tartalmilag gondot okozott olykor a vizsgákon, hogy más tanár tanította és más volt a vizsgáztató. Ezeket a diszkrepanciákat azonban megpróbálták mindig kompromisszumos megoldással áthidalni.

Politika hatása: A végzős hallgatók szerint a *városi politika* hatását a diákok is érezték, bár az oktatás folyamatából megpróbálták kizárni a politikát, főleg a kampányt. Székelyudvarhely erősen polarizált politikai szempontból, egyfelől áll a polgári irányvonal, másfelől pedig az RMDSZ. Lévén, hogy a főiskolát a város jelenlegi vezetősége hozta létre, amely a polgári értékeket képviseli, természetesen a diákság is jórészt emellett érzi elkötelezve magát. Lényeges megjegyezni, hogy ennek ellenére a diákság is megoszlott politikai nézetei tekintetében. Az egyik hallgató az interjúban azt hangsúlyozta, hogy a politikusok nem vonták be az iskolát a kampányba, nem toborozták a diákokat, mégis voltak, akik a kampányba bekapcsolódtak. A főiskola helyi vezetőségének meglátása szerint azonban az intézmény működése egészében érzékelt a helyi választások hatását, az RMDSZ erős lejáratási kampányának következményeit, ami elsősorban a választások évében a diákok (jelentkezők) számán egyértelműen tükröződött. A főiskola azonban törekedett arra, hogy a város támogatását a politikai konjunktúrától ne tegye függővé. Az *országos politikának* a hallgatók szerint sincs nagy beleszólása a főiskola működésébe. Meglátásuk szerint az egyetlen csatorna, ahol a befolyását gyakorolhatja az az akkreditálási folyamat. A magyarországi politikai változások hatását a hallgatók abban látják, hogy a jelenlegi kormány kisebb pénzalapot, kevesebb pályázati lehetőséget kínál, mint ezt az előző kormány tette. Ebben a vonatkozásban hatásait tehát inkább a finanszírozás vonatkozásában éreztetheti.

Javasolt változtatások:

A hallgatók a változtatásokat a következő területekre vonatkozóan fogalmazták meg:

- Helybeli tanárok fejlesztésére jobban odafigyelni (bevonni PhD programokba, tanári képesítés nélküliek pedagógiai irányú továbbképzése stb.)
- Megfelelő kapcsolatok építése a Sapientia – EMTE Csíkszeredai karával
- Az anyaintézet diákságával való kapcsolatok alakulására történő mélyebb odafigyelés
- Vigyázni arra, hogy a bürokrácia ne honosodjon meg az intézmény életében
- Az igényességre való folyamatos odafigyelés

A képzés célja

A székelyudvarhelyi képzés 1998-ban való indításakor egyetlen cél az volt, hogy a Székelyföldön meghonosodjon a magyar nyelvű, minőségi felsőfokú gazdasági képzés. A képzési cél a komoly elméleti megalapozottság és sokoldalú gyakorlatiasság a marketing, az üzleti tervezés, a vállalati pénzügyek területén, magas szintű kommunikációs képesség és nyelvtudás elsajátítása. Az intézmény bemutatkozó szórólapján olyan üzletemberek képzésére vállalkozik, akiket kreativitás, gyakorlatiasság és naprakész tudás birtoklása jellemez.

A MÜTF székelyudvarhelyi központjában a tanulmányaikat sikeresen befejezőknek közgazdász kereskedelmi oklevelet ad a tatabányai anyaintézmény. Bár az anyaintézményben a hallgatók több szakirány közül választhatnak (marketing, vállalkozások menedzselése, turizmus, pénzügy) érdeklődésüknek és beállítódásuknak megfelelően, a hallgatók kis létszáma miatt, előirányozták a választandó szakirányt. A választás a vállalkozások menedzselése szakirányra esett, abból a megfontolásból, hogy, ilyen képesítésű szakemberből van a legnagyobb hiány a régióban, valamint ezzel a végzettséggel van a legszélesebb választék a munkaerő-piacon.

A képzés által az intézmény azt ígéri, tehát azokat a célokat fogalmazza meg, hogy egy végzett hallgató a következő kompetenciákkal fog rendelkezni:

- Felismeri és megérti a világ és belgazdasági tendenciákat
- Átlátja és alkalmazza a közgazdasági összefüggéseket és törvényszerűségeket
- Képes megszervezni, beindítani és menedzselni egy üzleti vállalkozást
- Jól alkalmazza a piacmegismerés technikáit, reális piaci tervet és marketingstratégiát készít
- Elkészíti a pénzügyi tervet és irányítja a cég pénzügyi folyamatait
- Világosan látja a szabályszerű gazdálkodás követelményeit
- Ismeri a hatékony gazdálkodás feltételeit és módszereit
- Alkalmazni tudja a jó és kölcsönösen előnyös üzletkötés mesterfogásait
- Járatos a választott szűkebb szakterületének sajátosságaiban
- Tudja, melyek az értelmiségi foglalkozású, vezető beosztású személyre háruló társadalmi, közéleti és erkölcsi követelmények

A képzés szerkezete

Tanterv

Az intézményben a képzési idő az európai normáknak megfelelően **nyolc félév**.

Ez időkeretben a tantárgyak módszertani, elméleti alapozó, szakképesítő szakmai tárgyakra és főiskolai szakmai tárgyakra oszlanak. (lásd Melléklet 2.) A főiskolai szakmai tárgyak csak a képzés harmadik félévétől kezdődően jelennek meg, míg a többi tárgy (a mikro- és makroökonómia, a kutatómódszertan és az informatikai újdonságok kivételével) az első négy félév tárgyait képzik. Ebben az eloszlásban megfelelő módon épül egymásra az elméleti megalapozás és a gyakorlati ismeretrendszer. Érdekes, hogy az elméleti megalapozó tárgyak sorában első félévben megjelenik a Tanulásmódszertan tanegység, ami azt jelzi, hogy figyelmet fordítanak az ismeretsajátítás legoptimálisabb egyéni módozatainak fejlesztésére. Az első tanévben a hallgatók az idegen nyelven kívül elsősorban a közgazdaságtani és módszertani alapozó tantárgyakkal ismerkednek meg. Az 5-6. félévekben a hallgatók a választott szakirányokat tanulhatják, a hetedik szemeszterben pedig. A nyolcadik szemeszterben a hallgatók nemzetközi tantárgyakat tanulnak és aktualizálják ismereteiket, ugyanekkor kell elkészíteniük diplomamunkájukat is.

Az óraszámok eloszlását szem előtt tartva megállapítható, hogy az I., III. és IV. félévben a legterheltebbek a hallgatók, amikor heti 24 órájuk van. A többi félévben ez az óraszám heti 20-21 órát jelent. Amennyiben az órák tantárgyak szerint eloszlását vizsgáljuk, és egyben, hogy az egyes félévek végén hány tárgyból kell vizsgáznuk a hallgatóknak, a következőket állapíthatjuk meg:

Táblázat 3: A tantárgyak számának félévenkénti eloszlása

Félév	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.
Tantárgyak száma	8	7	13	10	6	7	1	7

A táblázatban feltűnő, hogy a VII. félévben mindössze egy tárgy jelenik meg, ez pedig a témavezetői konzultáció, hiszen ez a képzésnek az a szakasza, amely teljes egészében a gyakorlatnak szentelődik. Ebben a periódusban tehát a hallgatók cégeknél a gyakorlatban ismerkednek meg a versenygazdaság feltételeivel, valamint az európai munka- és vezetési kultúrával. Mindazt, amit elméleti szinten elsajátítottak gyakorlati megvalósulásukban tapasztalhatnak meg. Folyamatos gyakorlat nem létezik, de az érintettek ezt nem is látják szükségesnek az elméleti képzés gyakorlatorientáltsága miatt.

Gyakorlati képzés

Bár sok szakmai képzésben az összefüggő komplex szakmai gyakorlatnak azzal a változatával találkozunk, amikor ez a képzés utolsó félévében valósul meg, érdemes elgondolkodni azon, hogy ebben a formában, a kellő elméleti megalapozottsággal már rendelkezik a hallgató, ugyanakkor a gyakorlat után szerzett tapasztalatok feldolgozására is marad idő és órakeret. A gyakorlati terep kínálja a tárházát azoknak a problémáknak, amelyekből a hallgató a szakdolgozatának témáját kiválaszthatja, és egyben az empirikus terepet is vizsgálatai lebonyolításához. A témavezetői konzultáció heti rendszerességgel történő beiktatása biztosítja a megfelelő kapcsolattartást az intézménnyel. A gyakorlati képzés színhelyét a hallgató választja meg, az intézmény elvárása, hogy közgazdász munkakörben helyezkedjen el, illetve a lehetőségekhez mérten szakmailag elismert "mentor" mellett dolgozzon. Amennyiben ezt a hallgató igényli, az intézmény segít és közvetít egy megfelelő gyakorlóhely megtalálásában. Gyakorlatban olyan példákkal is találkozunk, amikor a hallgató magyarországi cégeknél, vállalatoknál töltik szakmai gyakorlatukat az anyaintézmény közvetítő támogatásával.

A képzés gyakorlati oldalának tárgyalásakor feltűnő lehet, hogy a szakmai gyakorlat egyetlen félévre szorítkozik. Felmerülhet, hogy az elméleti és a gyakorlati képzés ilyen aránya esetén lehetséges-e biztosítani a képzés gyakorlatorientáltságát?

A szakmai gyakorlaton kívül minden tanegység keretén belül nagyon szoros kapcsolatot teremtettek az elmélet és a gyakorlat között. Olyan feladatokat kellett a hallgatóknak megoldaniuk, amelyek egyértelműen az ismereteik gyakorlati alkalmazását igényelték. Az egyes tantárgyakon belül a vizsgára való jelentkezés alapvető feltételét képeztek olyan házi-dolgozatok elkészítése, amelyekhez a hallgatóknak különböző vállalatokkal kellett a kapcsolatot felvenni, tehát szintén gyakorlati megközelítést igényeltek.

A tananyag

Az oktatás nyelve

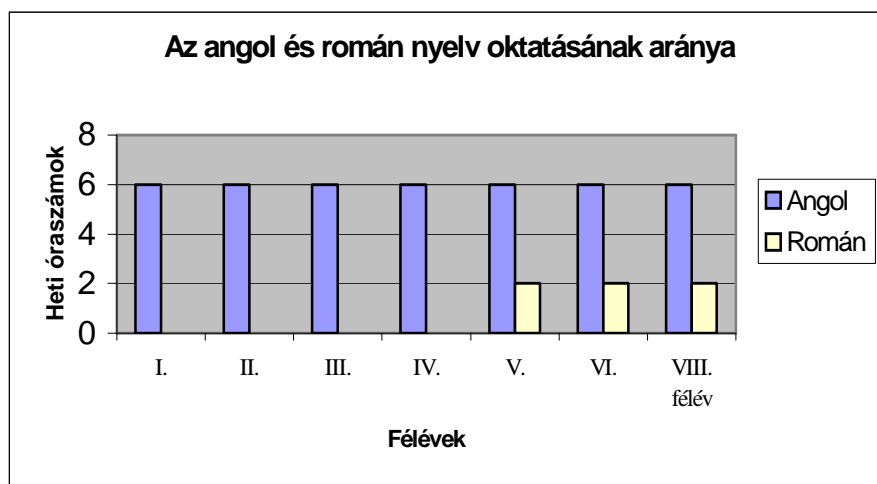
Az intézményben az oktatás csak magyar nyelven folyik. (Sőt az adminisztráció is, hiszen a magyarországi anyaintézmény kéri ezt számon. A román állam felé a főiskolát a Székelyudvarhelyért Alapítvány képviseli.)

Az angol nyelv elsajátítása kötelező. A nyelvoktatás az ismeretszinthez igazodó kis létszámú csoportokban történik, és szakmai nyelvismeretet is számon kérő szigorlattal végződik. A tanulmányok ideje alatt magyar állami “C” típusú nyelvvizsgát kell a hallgatóknak letenni angol nyelvből.

Az angol nyelv mellett a hallgatók elsajátítják a román szaknyelvet is. Érdekes egymás mellett vizsgálni a román és az angol nyelv elsajátítására szánt órakereteket. Azt tapasztalhatjuk, hogy sokkal nagyobb óraszámokban és több évfolyamon jelenik meg az angol mint a román, ami természetesen abból is adódik, hogy ez az óraszám tekintetében többletórát jelent a tatabányai tantervhez képest.

A román és angol órák egymáshoz viszonyított arányát a következő diagram is jól érzékelteti:

Diagram 3: A román és angol nyelv oktatásának aránya és eloszlása a képzési idő alatt

Az esetenként hiányosnak bizonyuló szakmai nyelvismeret kiküszöbölése céljából tervezi az intézmény szaktantárgyakon belül is a román nyelv oktatását, ami az óraszámok növekedéséhez is vezetne.

Képesítési lehetőségek

A számítástechnikából tartott előadások és gyakorlatok révén második félév végén széles körű informatikai ismeretekkel és gyakorlatokkal rendelkeznek, ugyanakkor az Európai

Unió normáinak megfelelő számítógépes jogosítványt szerezhetnek (ECDL).

Az oktatást számos esettanulmány felhasználása és valós vállalati feladat megoldása teszi gyakorlatorientálttá és életszerűvé.

A hallgatóknak lehetősége nyílik tehát, hogy a főiskolai diploma mellett a következő képesítéseket szerezhessék meg:

- számítógép-kezelő (ECDL)
- marketingmenedzser
- marketing és reklámügymintező (OKJ akkreditált szakok)
- középfokú angol nyelvvizsga

Ezen vizsgák megszervezésével az a cél, hogy ha egyes hallgatók valamilyen oknál fogva kénytelenek abbahagyni tanulmányaikat bármely félév végén, lehetőségük van arra, hogy felsőfokú szakképesítési diplomát szerezhessenek, így nem (olyan nagymértékben) veszteséges a képzésükbe történő beruházás.

Felvétel a főiskolára

A főiskolára való jelentkezés feltételei hasonlóak más romániai felsőoktatási intézményben történő jelentkezés esetében, bár eltéréseket is tapasztalhatunk.

A felvétel követelményei a következők:

- legalább 7,50-es érettségi átlag
- eredményes matematika felmérő dolgozat (középszintű algebra tananyag)
- felvételi elbeszélgetés (általános műveltség, gazdasági tájékozottság – érdeklődés felmérése)

A felvétel követelményei valamint a felvételi vizsga időpontja jelzi azt, hogy a rekrutáció során a főiskola törekszik arra, hogy minél jobb hallgatóságot tudjon magáénak. Ez annál is inkább figyelemre méltó, hogy a főiskola érdeke az lenne, hogy minél több hallgatóval rendelkezzen, különös mértékben szem előtt tartva, hogy a költségek jelentős hányadát a tandíjakkól kell fedeznie. A felvétel követelményei az utóbbi években a román felsőoktatásban szinte kizáró jelleggel az érettségi átlagra és/vagy valamely tantárgy

középiskolai tanulmányi átlagára szorítkozott. Egyre kisebb hangsúlyt és szerepet kaptak a felvételi vizsgák. (Ez az idei felvételikor kissé módosult, több egyetem legalább adott részarányban a felvételim vizsga eredményeképpen szelektálja jelentkezőit). Ugyanakkor, a felsőoktatási intézmények legnagyobb része nem tesz megszorítást arra vonatkozóan, hogy milyenek kell lennie az érettségi átlagnak, így gyakorlatilag megvan az a lehetőség, hogy érettségi diplomája birtokában egyetemi/főiskolai hallgató válhasson egy középiskolát végzett diákból. A tapasztalatok azt mutatják, hogy ez a típusú felvételi kritérium nem szolgálta a jelentkezők megfelelő szelektálását.

Az a tény, hogy a MÜTF-ön az is meg van jelölve, hogy milyen minimális érettségi átlag szükséges ahhoz, hogy az egyén felvételt nyerhessen jelzése annak, hogy a humán erőforrásokra odafigyel az intézmény. Ugyanezt jelzi az az intézkedés is, hogy a felvételi időpontja nem az állami felvételik után van, hogy az onnan kiesők végső menedékként, vagy más megoldás hiányában válasszák az intézményt, hanem elvárando, hogy az érdeklődésüknek megfelelően, jól átgondolt döntés eredményeképpen jelentkezzenek ebbe az intézménybe. A kérdőíves felmérés adatai szerint a hallgatók 31%-a jelentkezett más felsőoktatási intézménybe, mielőtt a MÜTF-re jelentkezett volna. Tehát a hallgatók nagy többsége nem "jobb hiányában" választja ezt a felsőoktatási intézményt, hanem már kezdetben erre irányul.

A felvételi vizsga tehát egy matematika írásbeli dolgozattól és egy szóbeli, tájékozottságot felmérő vizsgából áll. Mindkettőre jegyet kapnak a jelentkezők, és e jegyek hierarchiája fogja a bejutást eldönteni. A felvehető diákok számát az infrastruktúra korlátozza (max. 50 fő), de amennyiben a jelentkezők közül nem kerülnek ki ennyien, akik az elvárásoknak eleget tesznek, akkor annyit vesznek fel, ahányan e követelményeknek megfelelnek. Más szóval csak a bevételért, a befizetendő tandíjért nem vesznek fel egyetlen jelentkezőt sem.

Felvételi felkészítőt a főiskola nem tart. Egyrészt azért nem, mert az írásbeli vizsga a középiskolai anyagot foglalja magában, másrészt pedig a szóbeli vizsga általános műveltséget mér, érdeklődét, indíttatást, gazdasági tájékozottságot vizsgál, ennél fogva inkább alkalmassági jellege van, így a tanulmányi igazgatóval készült interjú szerint ez nem is igényel különösebb felkészülést.

A tanulmányok folytatásának kizáró okai

A tanulmányok folytatásának feltételei és szabályozásait a hallgató a Tanulmányi és vizsgaszabályzatból ismerheti meg, mely jogait és kötelességeit, teendőit egyaránt tartalmazza.

A hallgatónak kötelessége a tanulmányi félév első öt munkanapján beiratkozni, melynek feltételei: I. éves esetén a felvételt igazoló értesítés, vagy sikeresen zárt előző félév, illetve a tandíj befizetését igazoló csekkszelvény vagy bankigazolás. Ekkor kapja meg a hallgató a leckekönyvét, amelybe felveszi a tanterv által kötelezően előírt tantárgyakat, a kötelezően választott tantárgyakat illetve a szabadon választható tantárgyakat.

Hallgatói részvétel a foglalkozásokon: a tanulmányi foglalkozások fő fajtái: előadás, gyakorlat (szeminárium, nyelvi órák, tréningek, diplomakonzultációk) és a szakmai gyakorlat. A foglalkozásokon való részvétel kötelező, függetlenül attól, hogy előadásról vagy gyakorlatról van-e szó. Olyan esetekben, amikor a hallgató egyéni munkarendje nem összeegyeztethető az órarenddel, kérés alapján lehet felmentést kérni egyes órák óralátogatási kötelezettsége alól, azzal a feltétellel, hogy az egyéni munkára adott feladatokat maradéktalanul teljesítik.

A tanulmányokat a hallgató kérelme alapján megszakíthatja, legfeljebb egy évre, max. két alkalommal. A főiskolán egyéni tanulmányi rend alakítható ki általában a II. évfolyamtól, 4,51-es átlag fölötti tanulmányi eredmény esetében, de különös méltánylást érdemlő hallgatók esetében is adható (mozgássérültek, kisgyermekes szülők, stb.)

A félévi munka elfogadása: A tanszékek a szorgalmi időszakban teljesítendő követelményeket írhatnak elő (min. óralátogatás, zárthelyi dolgozatok, egyéni feladatok). Ahhoz, hogy vizsgázhasson, ezekből a tárgyakból, a hallgató annak igazolásaképpen, hogy a követelményeket teljesítette, aláírást kell kapnia. Ha nem kap aláírást, a félévet meg kell ismételnie. A hallgatóknak a végleges vizsgaidőpontot egy hónappal a vizsgaidőszak előtt ismernie kell. A vizsgák eredményeit a hallgatónak kell a leckekönyvbe bejegyeztetnie a vizsgaidőszak végéig.

Az intézmény irányítása

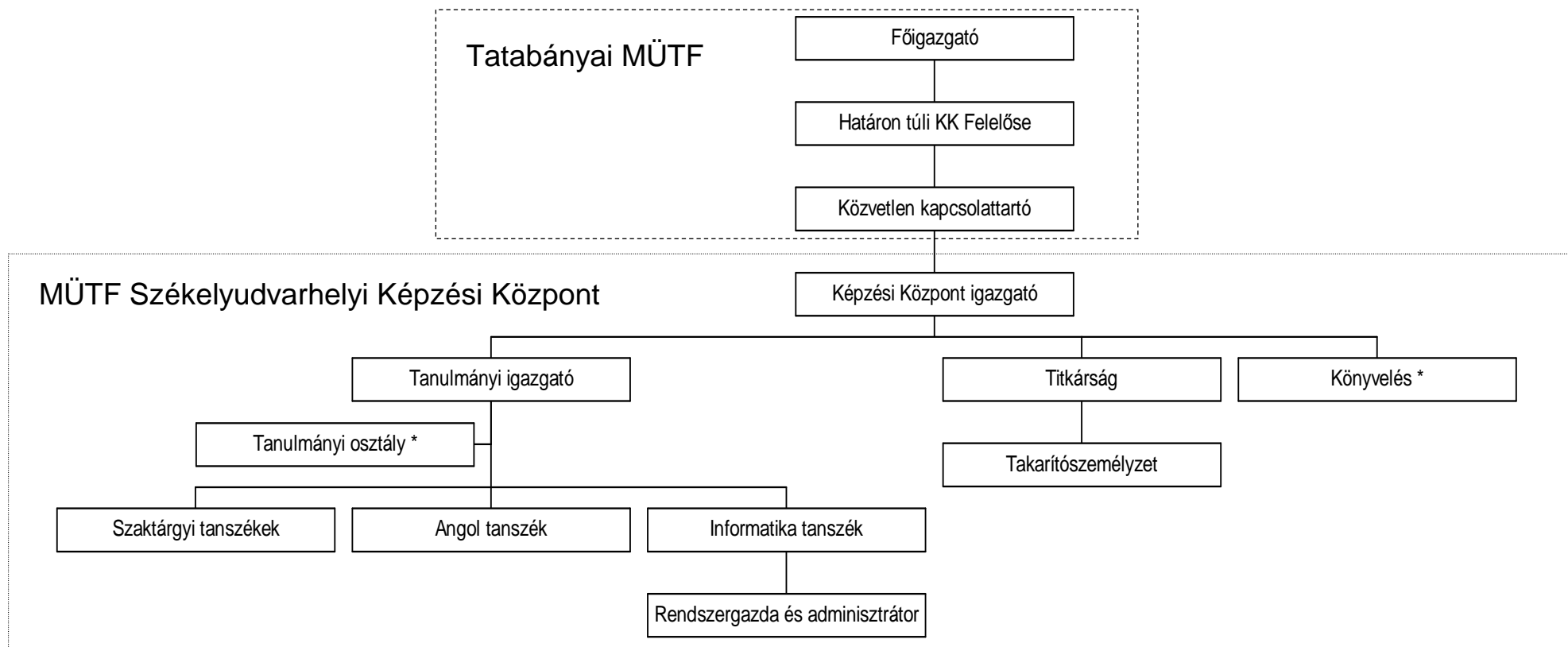
Az irányítás módja: Mivel kihelyezett központról, nem önálló intézményről van szó, az intézmény főigazgatója, azaz csúcsvezetése a tatabányai főiskoláéval azonos. A kihelyezett központ működésének vezérelveit a tatabányai MÜTF Alapítvány és a Székelyudvarhelyért Alapítvány közötti együttműködési megállapodás tartalmazza. Ennek értelmében az irányítást a Székelyudvarhelyért Alapítvány Kuratóriuma, az anyaintézmény főigazgatója és a MÜTF

Alapítvány elnöke valósítja meg. Az operatív vezetés helyi szinten valósul meg, és koordinálja az intézményben zajló tevékenységet. A székelyudvarhelyi képzési központ szervezeti felépítéséből kitűnik, a jól meghatározott hierarchiája, lebontott tevékenységi területekkel és munkakörökkel.

1. ábra: A MÜTF Székelyudvarhelyi Képzési Központjának szervezeti felépítése

MÜTF Székelyudvarhelyi Képzési Központ

Szervezeti felépítés

Amint az a szervezeti hierarchiából is kitűnik, az operatív vezetést tehát a központ igazgatója, valamint a tanulmányi igazgató valósítja meg.

A tatabányai főiskolának kihelyezett központjaként működni nem tűnik tehernek a vezetés szempontjából. A vezetőkkel készített interjúkból az derült ki, hogy a helyi intézménynek viszonylag nagy önállóságot biztosít az anyaintézmény. A mindennapi teendőkkel járó döntésekbe egyáltalán nem avatkozik be. Kizáró jelleggel olyan problémákkal kell az anyaintézmény vezető testületéhez fordulni, amelyek nagyobb horderejűek, mint pl. ingatlanvásárlás, képzési profil, másodképzés beindítása, stb. Így a csúcsvetés inkább tanács jelleggel szól bele a vezetésbe. A függés sokkal inkább a tantárgyak rendjén, struktúráján, a tanterv vonatkozásában (a know how szempontjából), valamint a számonkérés rendjén erőteljesebb. Kezdetben a függés érezhetőbb volt, de a döntések helyességét megtapasztalva a helybeliek egyre nagyobb döntési szabadságot nyertek. Ez azért is előnyös, mert sok esetben az ügyintézés folyamata nagymértékben felgyorsulhat, amennyiben a problémák helyi szinten megoldhatóak. (Pl. a 2001-2002 tanév végéig a méltányossági vizsgákat csak Tatabányán hagyhatták jóvá, 2002 júliusától mindez a helyi tanulmányi igazgató felelősségi körébe tartozik.) Mivel jogilag az intézmény működési hátterét a Székelyudvarhelyért Alapítvány biztosítja, felmerül a kérdés, hogy az alapítvány vezetőségével milyen kapcsolatot tud kiépíteni a főiskola, illetve a döntéshozatalban milyen mértékű összhangra lehet számítani. A kérdés megválaszolása azért is egyszerű, mert tekintettel arra, hogy a képzési központ igazgatója és az alapítvány igazgatója ugyanaz a személy, a problémák szinte fel sem merülnek. Ezen túlmenően, az alapítvány bár más projektekkel is foglalkozik (amelyek anyagi értékben talán még nagyobbak mint a főiskola működtetése), lényegében azzal a céllal jött létre, hogy a főiskola működésének hátterét tudja biztosítani. Ennél fogva, a célok ütközésével nem találkozunk.

Az országos kormányzattól való függés minimális és kizárólag a könyvvitel törvényességére korlátozódik.

A város polgármestere, mint az intézmény alapításának kulcsfontosságú személyisége inkább a Székelyudvarhelyért Alapítvány elnökeként avatkozik be a főiskola életébe, de csakis stratégiai és nem mindennapi kérdésekbe.

Ami a függést olykor nyomasztóvá teszi és megnehezíti az intézmény működését, ennél fogva irányítását is, az az, hogy mostanig a költségvetésnek 20-25%-át magyarországi közalapítványok biztosították. Egy-egy megnyert pályázat esetén, hosszú ideig várni kellett még, amíg a pénzek az intézményhez kerültek és gazdálkodni lehetett volna belőlük. Ez a

cash-flow-ban sokszor gondot okozott, annál is inkább, hogy nagyobb pénzüsszegekről volt szó, amivel a tervezés rendjén már számoltak.

A vezetési szemlélet: Az operatív vezetést megvalósító igazgatók szemléletében a minőség biztosítása tekinthető vezérelvnek, hiszen ez az, ami az életben maradást szolgálhatja. A minőségi képzés, a naprakész tudás nyújtása olyan elem a főiskola életében, ami nem csak szavak szintjén van jelen, hanem az első végzés évfolyam eredményei is alátámasztják. Az intézmény vezetőit megerősíti meggyőződésében az anyaintézményből érkezők pozitív visszajelzései, akik az anyaintézmény hallgatóihoz viszonyítva a teljesítményeket igen elégedettek voltak.

Mivel egy induló, új intézményről van szó, kezdetben a figyelmet nagymértékben lekötötték a szervezési teendők, az évfolyamok folyamatosságának megőrzésére való törekvés. A túlélésre való odafigyelés szakaszán most már túl van az intézmény, így a figyelem most elsősorban a diploma honosításán, a folyamatos fejlődés fenntartásán, és a már említett minőség biztosításán van.

Fejlesztések: az oktatási tartalomra vonatkozó fejlesztések elsősorban a tatabányai főiskolára hárulnak, a kész eredményeket veszi át a képzési központ. Minden olyan projektben és pályázatban részt vesz a főiskola, ami az oktatás, vagy a főiskola működése szempontjából előnyös. Ezeknek a fejlesztéseknek kezdeményezői lehetnek a vezetőség tagjai, az oktató testület, a diákok egyaránt.

A jelenlegi fejlesztési tendenciák infrastrukturális jellegűek. A főiskola még egy számítógépes terem felszerelését tervezi, amelyeket angol nyelvű szoftttal kívánnak működtetni, és a román ECDL központtal akkreditáltatni.

Ugyanakkor a fejlesztési célok között szerepel a könyvtár állományának bővítése. Az infrastruktúra fejlesztése helyett, e vonatkozásban a hangsúly inkább a szakkönyvek beszerzésén, a könyvállomány állandó friss szakkönyvekkel való bővítésén van. Fontosnak látják a hazai szakirodalommal való bővítést is.

Vezetési stílus: demokratikusnak mondható. Az intézményben a megfelelő hangulat és légkör megteremtéséhez ezt nagyon fontosnak látják az intézmény vezetői. A jó kapcsolatok azért is szükségesek, mert a még alakulás folyamatában levő intézmény sok erőfeszítést és áldozatot igényel a hallgatók részéről is, a megfelelő interperszonális kapcsolatok motiválni tudják a hallgatókat is, hogy involváltabbnak érezzék magukat a főiskolai eseményekben. Az interjúk azt sugallják, hogy az a jó együttműködést is elősegítő hangulat, amely az intézmény indulásának első éveiben jellemző volt, valamennyit romlott, hiszen azok a hallgatók, akik már egy többé-kevésbé kialakult intézménybe kerültek nem látták, és következésképpen nem

élték át azokat a nehézségeket, amelyekbe az intézmény létrehozása és működtetése ütközött. Éppen ezért fontosnak látszik erőfeszítéseket tenni annak érdekében, hogy a hallgatók közötti, valamint a vezetőséggel való együttműködés jobb legyen és ennek következtében a jó, és közvetlen hangulat megmaradhasson.

Melléklet I.

A Székelyudvarhelyért Alapítvány rövid bemutatása

Az alapítvány fő célja Székelyudvarhely város múltjának értékesítése, szellemiségének fejlesztése, a város oktatási, kulturális-művészeti, gazdasági és társadalmi életének gazdagítása, az életvédelem és betegségmegelőző tevékenység megerősítése, a környezetvédelem kiszélesítése, a történelmi műemlékek és a természet védelme, az ifjúsági mozgalmak, a tömegsport és vallásmozgalmak előmozdítása, a közrend és közbiztonság megerősítése, az öregek és hátrányos helyzetűek megsegítése, a helyi civil társadalom fejlesztése, a hagyományok ápolása.

A 2000-es év elejétől folyamatosan működő programtevékenységei a következők:

- **Modern Üzleti Tudományok Főiskolája** program: az 1998 óta működő főiskola teljes működési- valamint az infrastrukturális háttérének biztosítása
- **“Budvár” Szociális Központ** program: a város roma gyerekeinek elemi iskolai oktatásának megszervezését segítő anyagi támogatás biztosítása.
- **Városi Labdarugó Bajnokság** program: a város egyik legelterjedtebb tömeges szabadidősportjának a megszervezése, valamint a sportlétesítmények korszerűsítési és karbantartási munkálatainak biztosítása.
- **Szent Lukács Egészségügyi Központ** működtetése: a Segítő Jobb valamint a Caritas szervezetekkel közösen működtetett központ célja az udvarhelyszéki betegek előszűrése a Magyarországon történő kezelések érdekében.

Egyéb tevékenységek a 2000-es évben:

- a Városi Múzeum tudományos kiadványainak anyagi háttér biztosítása
- a város összes iskolájának számítógépes állománygyarapítása adományok útján
- az iskolai könyvtárak könyvállomány gyarapítása adományok útján

Céljai megvalósítása érdekében magyarországi alapítványok (Illyés Közalapítvány, Apáczai Közalapítvány, Mocsáry Közalapítvány, Ifjúsági és Sportminisztérium, Segítő Jobb Alapítvány, Caritas szervezet, stb.) támogatását élvezi, valamint több romániai Európai Unió programban vesz részt

Melléklet II.

Tantárgyi program - Minta

Modern Üzleti Tudományok Főiskolája Székelyudvarhelyi Képzési Központ

Kereskedelmi szak

III. évfolyam

II. félév

FOGYASZTÓVÉDELEM

TANTÁRGYI PROGRAM

2 + 0 K

A tárgy célja: Megismertetni a hallgatókkal a fogyasztóvédelem szerepét a piaci viszonyok két szereplője, a fogyasztó és a kereskedő / szolgáltató / termelő között. Két nagyon fontos feladat megismerése szükséges:

- a fogyasztó érdekeinek optimális érvényesítési lehetőségei
- az E.U.-ban alkalmazott eljárások és követelmények megismerésének jelentősége

Részletes tematika:

2001. március 8.

Tantervi követelmények. A fogyasztóvédelem gazdasági alapjai. Szabályozás, ellenőrzés, szankcionálás, érdekérvényesítés és a panasz elbírálásának folyamata. Hatóságok, társadalmi szervezetek, oktatás.

2001. március 15.

A fogyasztóvédelem története. Nemzetközi kitekintés. A fogyasztóvédelem magyarországi fejlődése.

2001. március 22.

A fogyasztóvédelem romániai fejlődése és jellemzői.

2001. március 29.

A fogyasztók tájékoztatása:

- magyarországi törvénykezés és gyakorlat
- romániai törvénykezés és gyakorlat

2001. április 5.

Termékbiztonság, minőségvédelem. Élelmiszerbiztonság.

2001. április 12.

Termékfelelőség, szavatosság, jótállás.

2001. április 19.

A fogyasztói szerződésekhez kapcsolódó általános és speciális szabályok.

2001. április 26.

I. írásbeli részvizsga.

2001. május 3.

Iparjogvédelmi szabályozás alapjai. A szabadalmi jog.

2001. május 10.

Védjegyjogi szabályozás alapjai. A védjegy fogalma, szerepe, földrajzi árujelzők fogalma.

Védjegy és márkavédelem a gyakorlatban.

2001. május 17.

Versenyjog és fogyasztóvédelem. Reklámjog, reklámjogi fogyasztóvédelem.

2001. május 24.

Fogyasztóvédelmi szervezetek, feladat és hatáskörök.

2001. május 31.

Az önkormányzatok fogyasztóvédelmi feladatai.

2001. június 7.

Fogyasztási jogorvoslatok. Nemzetközi kitekintés.

Romániai gyakorlat a panaszügy kapcsán.

2001. június 14.

Konzultáció a II. részvizsga anyagából.

2001. június 18 – július 15. között, vizsganaptár szerint

II. írásbeli részvizsga.

Vizsgakövetelmények:

A tárgy kollokviummal zárul, a vizsgajegyet a két részvizsga összesített eredménye adja a következők szerint:

- a félévet igazoló aláírás feltétele az összesített pontszám min. 30 % - ának teljesítése.
- érdemjegyek:
 - 33 – 60 % elégtelen
 - 61 - 70 % elégséges
 - 71 - 80 % közepes
 - 81 – 90 % jó
 - 91 – 100 % jeles

Az elégtelen értékelés írásbeli ismételt vizsgán javítható.

Kötelező irodalom:

Előadások anyaga:

- Dr. Gyarmati András: Fogyasztóvédelem
- Románia Kormányának 166. számú Határozata. Megjelent a Monitorul Oficial al Romaniei I. 2001 január 18.-i 32. számában, illetve a Hivatalos Közlöny I. 34/2001. számában.
- Románia Kormányának 21. számú Rendelete - Megjelent módosítva és kiegészítve a Monitorul Oficial I. 2000 január 31.-i 43. Számában, illetve a Hivatalos Közlöny I. 37/2000. számában.

Ajánlott irodalom:

- Az OPTIMUM – összefogás a fogyasztókért, Alapítvány “ A fekete gazdaságról” c. kiadványai.
- Fogyasztóvédelmi Kódex, KJK Bp., 1998.
- Románia Kereskedelmi Kódexe-1887 ,I. Könyv 1-76 szakaszai
- Románia Polgárjogi Kódex 1294-1370 szakaszai

Tárgy oktatója:

Ilyés György (Székelyudvarhely)

A tárgy felelőse:

Dr. Gyarmati András (Tatabánya)

Melléklet III.

Kérdőív (Oktatók részére)

1. Életkor:
2. Nem:
3. Végzettség:
4. Lakhely (helység):
5. Főállás:
6. Helyezze el az alábbi skálán, milyen minőségűnek ítéli a főiskolán zajló oktatási tevékenységet?

Nagyon jó	Jó	Átlagos	Gyenge	Nagyon gyenge

7. Milyennek érzi a főiskola légkörét?

- A/ Derűs, tanulásnak kedvező, motiváló
- B/ Derűs, tanulásnak nem kedvező
- C/ Közömbös
- D/ Lehangelő
- E/ Más, éspedig:

8. Jelölje be, hogyan ítéli meg az anyaintézménnyel való kapcsolatot?

Túlzottan szoros	Szoros	Optimális	Változó (van amiben szoros, van amiben laza)	Laza

9. Nyomasztónak találja-e a tatabányai intézettől való függést? Ha igen, milyen esetekben és miért?

- A/ igen
- B/ nem

Indoklás:

10. Miben lenne nagyobb szabadságra szüksége?

- A/ Tananyag előkészítésében
- B/ Oktatási feladatok megoldásában
- C/ Egyéb, éspedig:
- D/ Nincs szükségem nagyobb szabadságra

11. Miben lenne nagyobb segítségre szüksége?

- A/ Tananyag előkészítésében
- B/ Oktatási segédletek beszerzésében
- C/ Egyéb, éspedig:
- D/ Nincs szükségem nagyobb mértékű segítségre

12. Hasznosak-e az Ön számára a *train the trainer* programok?

- A/ igen
- B/ nem

13. Miben nyújtanak ezek a továbbképzési lehetőségek a legnagyobb segítséget?

- A/ Tartalmi szempontból előkészítik oktatói tevékenységemet
- B/ Módszertani szempontból készítik elő oktatói tevékenységemet
- C/ Szemléletmódot nyújtanak
- D/ Egyéb, éspedig:

14. Mi a véleménye, mitől népszerű egy oktató a MÜTF-ön?

- A/ Szakmailag jól felkészült
- B/ Hatékony tanítási technikákat alkalmaz
- C/ Közvetlen viszonyt alakít ki a hallgatókkal
- D/ Egyéb, éspedig:

15. Milyennek látja a főiskola jövőjét?

- A/ Biztos, hogy életképes
- B/ Attól függ, hogy a végzős hallgatók hogyan állják meg a helyüket
- C/ A politikai konjunktúra alakulásától függ
- D/ Nem életképes

16. Elégedett-e a jövedelemmel?

- A/ Igen
- B/ Nem

17. Szeretne-e a főiskola főállású oktatója lenni? Indokolja választát!

- A/ Igen, mert
- B/ Nem, mert

18. Milyennek gondolja városszinten a főiskola megítélését (státuszát)?

- A/ Az intézményben folyó képzés minőségének megfelelő
- B/ Alulértékelt
- C/ Még nincs kialakulva egy szilárd státusz, ennél fogva igen változó
- D/ Más, éspedig:

19. Milyen mértékű az együttműködés a főiskola oktatói között?

Nincs együttműködés	Ritka és esetleges	Megfelelő	Jó és sűrű	Állandó jellegű

20. Mire terjed ki ez az együttműködés?

- A/ Adminisztratív tevékenység
- B/ Tananyag előkészítése
- C/ Módszertani tapasztalatcsere
- D/ Más:

Köszönöm, hogy válaszaival segítette a vizsgálatot!
Barabási Tünde

Kérdőív
(hallgatók részére)

1. Évfolyam:

2. Életkor:

3. Nem:

4. Lakhely (helység):

5. Egyházi hovatartozás:

6. Szülők foglalkozása:

Munkás Tisztviselő Vállalkozó Intézményvezető Egyéb, éspedig:

7. Jelentkezett-e más felsőfokú intézménybe?

A/ Igen

B/ Nem

8. Rendelkezik-e más felsőfokú végzettséggel?

A/ Igen

B/ Nem

9. Tanulmányai folytatásával párhuzamosan dolgozik-e?

A/ Igen

B/ Nem

10. Összhangban van-e amit elvárt, és amit kapott a főiskolán? Indokolja meg?

A/ Igen, mert

B/ Nem, mert

11. Milyennek ítéli a képzés színvonalát?

Nagyon jó	Jó	Átlagos	Gyenge	Nagyon gyenge

12. Milyennek látja a tatabányai intézményhez való tartozást?

Minden szempontból előnyös	Részben előnyös	Nincs sem előnye, sem hátránya	Bizonyos szempontokból hátrányos	Hátrányos

13. A tatabányai intézethez tartozásnak milyen előnyeit tapasztalta a képzés során?

A/ Újszerű szemléletmódot kölcsönzött az oktatásnak

B/ Korszerű tananyagot biztosított

C/ Szavatolta a képzés minőségét

D/ Egyéb, éspedig:

14. Hallgatóként milyen hátrányait tapasztalta a függésnek?

- A/ Hazai oktatási rendszertől idegen elemek
- B/ Hátrányos megkülönböztetés az anyaországi hallgatókkal szemben
- C/ Nehézkes adminisztráció
- D/ Egyéb, éspedig:

15. Milyennek ítéli az intézmény légkörét?

- A/ Derűs, tanulásnak kedvező, motiváló
- B/ Közömbös
- C/ Lehangelő

16. Milyennek látja a diákéletet?

- A/ Megfelelően élénk
- B/ Érződik, hogy nem egyetemi városban van az intézmény, de a lehetőségekhez képest jó
- C/ Nincs igazi diákélet

17. A MÜTF elvégzése után itt szerzett képesítésének megfelelően kíván-e elhelyezkedni a munkaerőpiacon?

- A/ Igen
- B/ Nem

18. A főiskola befejezése után kívánja-e folytatni tanulmányait más felsőoktatási intézményben?

- A/ Igen
- B/ Nem

19. Milyen státuszt jelent a városban a MÜTF hallgatójának lenni?

- A/ Az intézményben folyó képzés minőségének megfelelő
- B/ Alulértékelt
- C/ Még nincs kialakulva egy szilárd státusz, ennél fogva igen változó
- D/ Más, éspedig:

20. Ha módjában állna mit és hogyan változtatna az intézmény életében?

Köszönöm, hogy válaszaival segítette a vizsgálatot!
Barabási Tünde

Melléklet IV.

Interjúalanyok:

Orbán Attila - igazgató

Bán János – tanulmányi igazgató

Kolumbán Gábor -

Orbán Árpád – Civitas Alapítvány igazgatója

Diákok: IV. év

Fleisz Zoltán

Bara Ágnes

Holló Zoltán

Vizsgálati személyek a kérdőíves felmérés során:

- Oktatók (létszám: 11)
- Hallgatók (létszám: 51)

Csatolt fényképek:

- Az új épület
- A nagyelőadó
- Az előtér a támogatókkal
- Főbejárat
- Informatika szakterem